U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **O. M.**, zastoupený Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 4. 2015, čj. OAM-39/LE-BE02-P16-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. 11. 2017, č. j. 49 Az 55/2015-107,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 4114 Kč, která bude proplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím ze dne 20 4. 2015 žalovaný neudělil žalobci mezinárodní ochranu dle § 12, § 13, § 14, § 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, v relevantním znění (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobou u Krajského soudu v Praze, který ji zamítl v záhlaví označeným rozsudkem.

[3] Krajský soud po doplnění dokazování ve vztahu k předpokladům pro přiznání mezinárodní ochrany pro žalobcem tvrzený odůvodněný strach z pronásledování spočívajícího ve výkonu vojenské služby za podmínek porušujících mezinárodní válečné a humanitární právo dovodil, že je málo pravděpodobné, aby byl žalobce v rámci případného zapojení do bojových operací veden ke spáchání válečných zločinů a zločinů proti lidskosti. Podle krajského soudu bylo v dané situaci na žalobci, aby prokázal, že jednotka, ke které patří (resp., v níž má vykonávat vojenskou službu), provádí nebo prováděla činy, které lze podřadit pod čl. 12 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „kvalifikační směrnice“). Krajský soud se ztotožnil

se žalovaným v závěru, že strach žalobce z pronásledování v zemi původu není odůvodněný.

[4] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, jejíž důvody podřadil pod § 103 odst. 1, písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Kasační stížnost je dle stěžovatele přijatelná, neboť rozsudek krajského soudu je nepřezkoumatelný a navíc krajský soud postupoval nezákonně.

[6] Stěžovatel zejména namítl, že za situace, v níž krajský soud dospěl k závěru o nedostatečnosti skutkových zjištění žalovaného ohledně stěžovatelem tvrzeného odůvodněného strachu z pronásledování spočívajícího ve výkonu vojenské služby za podmínek porušujících mezinárodní právo, mělo být rozhodnutí žalovaného zrušeno.

[7] Krajskému soudu stěžovatel v této souvislosti rovněž vytkl, že přistoupil k doplnění dokazování, přestože zároveň dovodil, že v této věci nelze aplikovat čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „směrnice 2013/32/EU“), čímž stěžovateli odepřel přístup na spravedlivý přezkum správního rozhodnutí.

[8] Podle stěžovatele krajský soud dále dospěl k nesprávným skutkovým závěrům, že na Ukrajině nedochází k projevům porušování mezinárodního humanitárního práva a stěžovatelovy obavy proto nejsou na místě. Podle stěžovatele naopak z provedených důkazů vyplývá, že na obou stranách konfliktu na Ukrajině dochází k nelidskému zacházení.

[9] Za nepřípadný označil stěžovatel závěr krajského soudu, že právě stěžovatel měl prokázat, že jednotka, v níž má vykonávat vojenskou službu, provádí, popř. v minulosti prováděla, operace, u nichž je vysoce pravděpodobné spáchání činů, které odpovídají čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice. Takové skutečnosti není stěžovatel schopen prokázat.

[10] Dále není podle stěžovatele zřejmé, proč krajský soud doplnil dokazování ve vztahu k možnému porušování humanitárního práva, ale neučinil tak ve vztahu k odmítavému postoji stěžovatele k vojenské službě.

[11] Stěžovatel také krajskému soudu vytkl, že mu nedal reálnou možnost se seznámit se zprávami provedenými k důkazu u jednání, přičemž krajský soud z těchto zpráv pouze citoval dle jeho názoru významné pasáže.

[12] Krajský soud podle stěžovatele pochybil, pokud na jedné straně uvádí, že nebyly objasněny motivy stěžovatelovy neochoty účastnit se bojů, ale na straně druhé dochází k závěru, že těmito důvody nebyly náboženské či politické důvody. Rozsudek krajského soudu je tedy v uvedeném směru vnitřně rozporný a nepřezkoumatelný. Stěžovatel rovněž uvedl, že bližší motivy jeho neochoty k vojenské službě jsou zjevné již ze žaloby.

pokračování

[13] Stěžovatel navrhl, aby NSS napadený rozsudek krajského soudu zrušil a zrušil také rozhodnutí žalovaného.

[14] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti, přičemž odkázal na své rozhodnutí a napadený rozsudek; obě rozhodnutí považuje za správná a zákonná. Podle názoru žalovaného stěžovatel nesplnil žádný z důvodů pro udělení mezinárodní ochrany, přičemž žalovaný i krajský soud se podrobně zabývali všemi důvody uváděnými stěžovatelem, které ho vedly k opuštění země původu. Námitky v kasační stížnosti nemají podle žalovaného opodstatnění a dostatečně se jimi zabýval již krajský soud.

[15] Ve věcech mezinárodní ochrany se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti v souladu s § 104a s. ř. s. zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39).

[16] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[17] Nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu, k níž musí soud přihlédnout i z úřední povinnosti, by zakládala přijatelnost kasační stížnosti, pokud by mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé; takovou vadu však NSS neshledal. Krajský soud se dostatečně věnoval zjištěními žalovaného, jakož i tvrzeními stěžovatele, popsal rozhodný skutkový stav a se všemi žalobními námitkami se vypořádal.

[18] Stěžovatel nesplňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel se obával pronásledování z důvodu odepření povinné vojenské služby, resp. výkonu vojenské služby za podmínek porušujících mezinárodní válečné a humanitární právo. Vojenskou službu nechtěl stěžovatel nastoupit, neboť nechtěl „válčit, střílet a zabíjet“. NSS v obecné rovině poznamenává, že služba v armádě, ač nedobrovolná, není důvodem pro udělení azylu či doplňkové ochrany (viz např. rozsudek NSS ze dne 17. 12. 2015, čj. 5 Azs 158/2015-24).

[19] Stěžovatelovy námitky směřovaly zejména proti postupu krajského soudu, který doplnil dokazování ve vztahu k tomu, zda by výkon vojenské služby na Ukrajině zahrnoval zločiny nebo jednání spadající pod výčet vymezený v čl. 12 odst. 2 kvalifikační směrnice. Žalovaný se přitom ve svém rozhodnutí podrobně zabýval tím, proč výkon branné povinnosti není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany; tuto otázkou detailně hodnotil rovněž krajský soud. Žalovaný se tedy otázkou výkonu branné povinnosti zabýval a krajský soud pouze s ohledem na žalobní námitky doplnil dokazování ve vztahu ke skutkovým zjištěním, zda na Ukrajině nedochází k výkonu vojenské služby za podmínek porušující mezinárodní válečné a humanitární právo (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 3. 2018, čj. 5 Azs 332/2017-27). Krajský soud tedy pouze doplnil dokazování ohledně otázky, kterou se zabýval již žalovaný, tj. otázky, zda ve věci stěžovatele může být odepření povinné vojenské služby důvodem pro udělení mezinárodní ochrany dle § 12 zákona o azylu.

[20] Vzhledem k tomu, že se jednalo pouze o doplnění skutkových zjištění, byl krajský soud v souladu s § 77 odst. 2 s. ř. s. oprávněn doplnit dokazování sám, neboť se nejednalo o rozsáhlé dokazování (srov. rozsudek NSS ze dne 28. 3. 2007, čj. 1 As 32/2006 - 99, č.1275/2007 Sb. NSS). Současně je nutné podotknout, že žádost o mezinárodní ochranu stěžovatel podal dne 2. 3. 2015, aplikace čl. 46 odst. 3 směrnice 2013/32/EU proto v nyní projednávané věci nebyla možná (srov. rozsudek NSS ze dne 17. 1. 2017, čj. 5 Azs 293/2016 – 19), což ovšem nevylučuje postup dle § 77 odst. 2 s. ř. s., tj. možnost doplnění dokazování krajským soudem.

[21] K námitce stěžovatele, že mu nebyla krajským soudem dána reálná možnost, aby se seznámil se zprávami provedenými k důkazu u jednání, nelze než poukázat na protokol z jednání krajského soudu ze dne 20. 11. 2017, z něhož je zjevné, že krajský soud provedl dokazování zprávami Úřadem Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině v období od 1. 12. 2014 do 15. 2. 2015 a za období od 16. 2. 2015 do 15. 5. 2015 tak, že v souladu s § 129 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s. sdělil jejich podstatný obsah a *rovněž je předložil k prostudování zástupci stěžovatele*.

[22] Ve vztahu k dokazování přesvědčení a motivů odepření vojenské služby stěžovatelem NSS konstatuje, že je to především žadatel o udělení mezinárodní ochrany, kdo je primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany, z obsahu jeho žádosti se v následujících fázích řízení o udělení mezinárodní ochrany vychází (srov. např. rozsudek NSS ze dne 18. 12. 2003, čj. 5 Azs 22/2003 - 41). Stěžovatel v rámci řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany pouze uváděl, že nechce „válčit, střílet a zabíjet“, což dále rozvedl až v žalobě tak, že v uvedeném spatřuje výhradu svědomí, kterou měl žalovaný opomenout posoudit. Stěžovatel ovšem v řízení o udělení mezinárodní ochrany k této otázce neuvedl žádné další konkrétní okolnosti, které by žalovaný vůbec mohl blíže posoudit. Žalovaný přitom ve svém rozhodnutí vzal v úvahu tvrzení stěžovatele, že nechce „válčit, střílet a zabíjet“ a zabýval se jím při posuzování obavy stěžovatele z pronásledování z důvodu odepření výkonu vojenské služby. Pokud stěžovatel neuváděl žádné další konkrétní skutečnosti, nelze vytýkat žalovanému, že se jimi podrobně nezabýval. Krajský soud pak v napadeném rozsudku, na který NSS v podrobnostech odkazuje, rozvedl, že stěžovatel blíže neosvětlil bližší okolnosti, z nichž pramení jeho odmítavý postoj k výkonu vojenské službě, tedy zda se jedná o projev jeho náboženského nebo politického přesvědčení, o důsledek jeho humanistického názoru, anebo se jedná o projev toho, že nemá žádný zájem o dění v zemi svého původu. Následně krajský soud doplnil, že vzhledem k tomu, že stěžovatel neodpírá výkon vojenské služby z důvodu náboženského vyznání či politického přesvědčení, nelze na nyní projednávanou věc aplikovat závěry rozsudku NSS ze dne 29. 3. 2004, čj. 5 Azs 4/2004 – 49. Tyto závěry nejsou dle názoru NSS nijak vnitřně rozporné. Bylo přitom zejména povinností stěžovatele, aby uvedl konkrétní a relevantní důvody, pro něž by mu mohla být udělena mezinárodní ochrana.

[23] Příslušná právní úprava (zejména zákon o azylu) a ustálená judikatura NSS tedy poskytují dostatečnou odpověď na všechny námitky uvedené v kasační stížnosti. NSS neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

pokračování

[24] Kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele; NSS ji proto odmítl podle § 104a s. ř. s.

[25] Výrok o nákladech řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[26] Stěžovatel byl v řízení o kasační stížnosti zastoupen advokátem Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., který mu byl ustanoven krajským soudem již v řízení o žalobě; toto zastoupení pokračovalo i v následném řízení o kasační stížnosti (§ 35 odst. 8 poslední věta s. ř. s.). Náklady spojené se zastoupením, tj. hotové výdaje advokáta a odměnu za zastupování, hradí v takovém případě stát. NSS přiznal ustanovenému zástupci odměnu ve výši 3 100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodem 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), paušální náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, a dále částku odpovídající DPH ve výši 21 %, celkem tedy 4 114 Kč.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. října 2018

Ondřej Mrákota
předseda senátu